

IZHAJA VSAK DAN

Iskati ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Povoju, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovu, Šneci, Dorobergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smernice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K. 3 mesece 8 K; za naročbe brez doposlanske naročnine, se upravnica ne ogra. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Strašna bitka za Skader

Nov nevaren avstrijsko-črnogorski konflikt.

Generalni naskok na Skader.

DUNAJ 22. (Izv.) Oblegovanje Skadra se z vso vehemenco nadaljuje. Poročila zatrjujejo, da je bilo bombardiranje, ki se je vršilo te dni, naravnost strašno.

Srbi so sicer zapustili po večini svoje pozicije, a pustili so Črnogorcem vse svoje težke pozicijske topove. Črnogorci pod nobenim pogojem nočejo spustiti mednarodnega parlamentarja v Skader, da sporoči Essad paši odhod srbske armade izpred Skadra.

Položaj v trdnjavi je silno kritičen. Za nesljiva poročila zagotavljajo, da je lakota postala že naravnost katastrofalna in neznosna. Čisto mogoče je, da se bo morala trdnjava, mogoče že prej, kakor bi kdo pričakoval, udati vsled lakote.

Iz Črnogore ni nobenih poročil, ker so vse meje zaprte in je sploh vsak promet s tujino ustavljen.

Dunajski merodajni krogi so vsled teh vznemirljivih poročil silno razburjeni in popolnoma iz sebe. Listi so že pričeli s svojo znano hujskarjo in napadajo vse prekinprek. Velešile obdolžujejo, da so one same vsled svoje počasnosti in zavlačevanja krive, da je prišlo tako daleč. Avstrijo pa naravnost pozivljajo, naj gre svojo pot in na svojo pest izkrca avstrijske čete v Medovl in prodre tudi iz Hercegovine v notranjost Črnogore. Ti članki so očitno inspirirani od višjih krogov in imajo namen, prisiliti velešile k ostrejšemu in energičnejšemu postopanju proti Črnogori.

Črnogorci zapri svoje meje.

LONDON 22. (Izv.) Semkaj so došla poročila, da je Črnogora že par dni popolnoma ločena od ostalega sveta. Vsa pošta in tudi vse brzojavke se odklanjajo. Ustavljeno je vse osebnih, materijalnih in gospodarskih promet s tujino. Niti navadni privatni potniki ne smejo preko meje. Kralj Nikola je ukazal, da morajo biti vse meje strogo zaprte, da ja ne uide kaka vest v inozemstvo.

Tukajšnji listi so dobili poročilo, da so se med črnogorskim generalnim štabom in poveljnikom skadske posade, Essad pašo, že pričela pogajanja glede kapitulacije Skadra.

Črnogorska vlada silno pazi, da ne pridejo kake vesti o kapitulaciji Skadra v tujino, ker bi se vsled tega lahko zgodilo, da bi velešile podvezle energične korake proti Črnogori in ji prekrizale njene načrte. Vsekakor se velešile jako trudijo, da ne bi prišlo do izkrcajanja mednarodne armade, a ni izključeno, da se bo to sedaj moralo zgoditi.

Sijajni črnogorski uspehi. Velikanske izgube.

CETINJE 22. (Uradno.) Preteklo noč so stopile črnogorske čete na celi fronti v energično ofenzivo in so se z vso silo vrgle na turške pozicije. Črnogorci so operirali v boju tudi s srbskimi težkimi topovi, ki so bruhalo smrt v turške vrste in razdejali celo vrsto turških utrd.

Bitka je trajala celo noč. Bil je pravcati boj za življenje in smrt. Na vzhodni in jugozahodni fronti so Črnogorci, potem ko so končali srbski topovi svoje delo, z bajonetnim naskokom v nepopisnem klanju zavzeli celo vrsto turških utrd in razobesili takoj na njih črnogorske zastave. Turki so se branili kakor levi. Črnogorci so si morali z velikimi izgubami priboriti vsako pest zemlje.

Danes ob 7 zjutraj so podvzeli Turki z novimi četami, ki se niso vdeležile ponočne bitke, silen protinapad, a so bile z velikanskimi izgubami odbite na vsej črti. Napad se je popolnoma ponesrečil.

Naše izgube so velikanske, a jih še ni mogoče konstatirati.

Na vseh utrdbah okrog Skadra in tudi v mestu samem, vlada nenavadno živahno vrvenje in gibanje.

Danes divja bitka nepretrgoma že cel dan. Črnogorci so napeli vse sile, da zavzamejo v generalnem naskoku mesto.

Padeč trdnjave je pričakovati vsako uro, mogoče se zgodi to že tekom današnje noči.

Nov črnogorsko-avstrijski konflikt.

Afera avstrijskega vojaškega atašea.

DUNAJ 22. (Izv.) Tukajšnji merodajni krogi so dobili danes poročilo o incidentu, ki se je zgodil včeraj na črnogorski meji in grozi izzvali dalekosežne posledice.

Avstrijski vojaški ataše na Cetinju.

stotnik Hupka, ki se je mudil v Kotoru, se je namreč včeraj vračal z avtomobilom na svoje mesto. Ker je kralj Nikola med tem že izdal povelje glede zaprtja vseh črnogorskih mej, so Črnogorci atašea Hupko ustavili na meji in ga niso pustili naprej. Ko nečeno je Hupka interveniral pri poveljujočem oficirju, nakar so ga izpustili čez mejo.

Ko je dospel avtomobil na Njeguš, je naletel na podkopano cesto in zgodila bi se kmalu velika nesreča, da ni šofer v pravem trenutku ustavil avtomobila.

Po drugi verziji je bil Hupka pri Njegušu napaden od neznanih ljudi s kamni.

Po svojem prihodu na Cetinje, je Hupka takoj obvestil avstrijskega poslanika Glessla o incidentu, nakar je zahteval Glessl od črnogorske vlade takoj zadoščenje.

V dunajskih merodajnih krogih se govori, da bo ta novi diplomatski incident predigra k energičnim korakom, katere zahteva Avstrija od velešil proti Črnogori in da bodo velešile, če treba tudi s silo iztrgale Črnogorcem Skader iz rok.

Splošno premirje brez Črnogore.

CARIGRAD 22. (Izv.) Danes je preteklo 10 dnevno premirje med Bolgarsko in Turčijo, a premirje ni bilo odpovedano, ampak se bo rok gotovo zopet podaljšal. Zatrjuje se, da sta generalissimus Izet paša in mornariški minister Mahmud paša tozadevni protokol že podpisala.

CARIGRAD 22. (Izv.) Včeraj so se vrnili semkaj iz Bulairja Zia paša, generalissimus Izet paša in mornariški minister Mahmud paša, potem ko so podpisali v Bulairju premirje z vsemi balkanskimi zavezniki, izzemši Črnogore.

LONDON 22. (Izv.) Bivši voditelj turške mirnovne delegacije v Londonu, Rešid paša, je odložil svoj mandat. Na njegovo mesto stopi najbrže turški poslanik v Berlinu, Mahmud Muktar paša.

Konflikti med zavezniki.

SOLUN 22. (Izv.) Grki so zasedli vse strateško važne pozicije pred Solunom. Včeraj so odpotovale zadnje grške čete v Solun. Mesto samo bo zasedla druga grška divizija. A tudi Bolgari ne mirujejo. Razven osme divizije, ki pride iz Tracije, odpošljejo iz Seresa še nadaljnje čete pred Solun. Vsled izrednih bolgarskih vojaških priprav, so odposlali Srbi v Gevgeli eno celo divizijo.

SOFIJA 22. (Izv.) Srbi in Grki zasledujejo bolgarske priprave v Macedoniji z velikim nezaupanjem, istotako tudi Bolgari srbske in grške priprave. Kakor poročajo scifijski listi, so zbrali Srbi ob Vardaru močno armado, dočim so Grki koncentrirali vse svoje sile pred Solunom.

SOFIJA 22. (Izv.) Srbi z veliko naglico utrjujejo vse važnejše pozicije pred Bitoljem, Štipom in Kumanovom, vsled česar vlada v Sofiji velikansko razburjenje. Srbi so poklicali pod orožje sedaj tudi zadnje tri letnike črne vojske.

Albanci se že koljejo med seboj.

BELGRAD 22. (Izv.) „Stampa“ poroča, da je povzročil odhod srbskih čet iz Albanije velikansko vznemirjenje in razburjenje med katoliškimi in pravoslavni Albanci.

Nekateri katoliški in pravoslavni begi pod nobenim pogojem nočejo priznati oblasti, katere je nastavila provizorična albanska vlada. Med katoliškimi Albanci na desnem in mohamedanskimi na levem bregu reke Devole je prišlo včeraj do krvavih spopadov.

Skrb Avstrije za lačne Albance.

VALONA 22. (Izv.) Lloydov parnik „Albania“ je dospel danes semkaj in izkrkal 300 vreč riža in kave, darilo Avstrije, ubogim in lačnim Albancem.

Prodiranje Srbov v južno Albanijo.

DUNAJ 22. (Izv.) Albanska korespondenca javlja, da prodirajo Srbi iz Drača preko Albanije v južne albanske kraje.

Srbska skpščina.

BELGRAD 22. (Kor.) Pri razpravi o gradnji več novih železniških linij, je izjavil minister za javna dela, Jovanović, da so dosedanje izkušnje dokazale, da je boljše, če se izroče ta dela inozemskim podjetjem. Srbska vlada je radi tega že sklenila pogodbo z neko francosko-srbsko družbo.

Socijalist Lazačević je izjavil, da je tako z ozirom na srbski izvoz kakor na geografsko lego, gradba železnice Donava-Adrija prenapljena. Naravni izhod Srbije kakor cellega Balkana sploh, je Egejsko morje. Srbija mora radi tega najprej siliti carluskunijo z ostalimi balkanskimi državami.

Povratek Sazonova v Petrograd.

PETROGRAD 22. (Kor.) Zunanji minister Sazonov se je danes vrnil z dopusta v Petrograd.

Prestolonaslednik Boris zbolel.

SOFIJA 22. (Kor.) Prestolonaslednik Boris je na potovanju po novoosvojenem ozemlju zbolel na osepnicah in je moral leči v posteljo. Bolezen ni nevarna in je tudi izključeno, da bi prišlo do kakih komplikacij.

Krobatin v avdijenci.

DUNAJ 22. (Izv.) Cesar je sprejel danes v enourni avdijenci vojnega ministra viteza Kroatina.

Konferenca med grofom Stürgkhom in Lukacem.

DUNAJ 22. (Izv.) Ogrski ministrski predsednik Lukacs je imel danes daljšo konferenco z grofom Stürgkhom. Predmet konference so bila razna aktualna vprašanja notranje in zunanje politike obeh držav. Zvečer se je Lukacs vrnil v Budimpešto.

Notranji politični položaj v Avstriji.

DUNAJ 22. (Izv.) Vlada se je danes pogajala z voditelji čeških in nemških strank. Semkaj je dospel češki deželni maršal princ Lobkovic, ki bo konferiral z vlado glede posojila za pokritje gospodarskih stroškov. — Vlada je danes nadaljevala tudi pogajanja poljskimi škofi in konservativci, a pogajanja niso imela nobenih uspehov. Na Dunaj sta dospela danes gališki deželni maršal Goluchowski in bivši cesarski namestnik Pilinski, da osebno posežeta v pogajanja.

DUNAJ 22. (Izv.) Pogajanja s poljskimi škofi so se popolnoma ponesrečila. Škofi odločno vstrajajo na svojem dosedanem stališču in izjavljajo, da so njih argumenti čisto cerkveno-verskega značaja, vsled česar se ne morejo ozirati na politične argumente.

S tem je gališka kriza dosegla vrhunec in zatrjuje se, da ni izključeno, da bo radi tega razpuščen tudi državni zbor, ker je čisto gotovo, da bodo poljski in rusinski demokrati onemogočili vsako delovanje parlamenta. Govori se celo, da poljski škofi naravnost agitirajo za razpust gališkega deželnega zbora in tudi državnega zbora, ker upajo, da pridobe poljski konservativci pri novih volitvah precej novih mandatov.

† Robert knez Windischgraetz.

DUNAJ 22. (Kor.) Danes je umrl tu v starosti 82 let, po kratki bolezni, knez Robert Windischgraetz.

Nezgoda parnika „Sofie Hohenberg“.

LONDON 22. (Kor.) Iz Takarja se poroča, da je prispel poštni parnik „Sofie Hohenberg“, last Austro American, včeraj tjakaj z zlomljenim krmilom.

230 milijonov za ponemčevanje pruskih Poljakov.

BERLIN 22. (Kor.) Poslanska zbornica je sprejela danes po daljši debati, v drugem čitanju predlog, ki zahteva 230 milijonov mark za „krepitev nemštva“ v vzhodnih pruskih in v poznajski provinci. Proti predlogu so govorili socialni demokrati, zastopniki centrama, ljudske stranke in Poljaki, ki so konstatirali, da je razgluševanje nekulturno in krivično, zagovarjali pa so jo konservativci, liberalni konservativci in nacionalni liberalci.

V debato sta posegla tudi finančni in poljedeljski minister. Prvi je poudarjal, da potrebuje vlada za svojo nacionalno politiko krepak in potreben zakon, ki bo pospeševal nemštvo in naglašal, da vlada ne dopušča nikakega omiljenja zakona. Poljedeljski minister je očital Poljakom, da so se preveč ločili od nemštva, vsled česar vlada mora skrbeti, da province, ki spadajo pod Prusijo, tudi ostanejo pruske.

Požar v Carigradu.

CARIGRAD 22. (Kor.) V Stambulu in Psamatiji je požar vpepelil 20 hiš.

Pozor volilci! Ako doblite vabilo na magistrat, zara. i izbrisa volilnega imenika pridite takoj v volilno centralo v „Narodni dom“, kjer se vse primerno takoj uredi. Ne odlašajte, ker se mora zadevo urediti tekom osemštiridesetih ur.

V Nancy-ju, v Nemčiji in v Avstriji.

Čitateljem je znan dogodek v francoskem mestu Nancy, ko je nekaj oseb nekoliko podemonstriralo proti neki nemški družbi. Radi tega dogodka je zahrmetelo in završalo po vsem gozdu — nemškega časopisja. Gromelo je po vsej nemški javnosti in odmevalo tudi v nemškem parlamentu. Nemška diplomacija je morala na mučno delo, da notri do najgloblji globin užaljenem nemštvu zadobi — zadoščenja od francoske vlade.

Ta slučaj je zelo poučen, ker potrja znano resnico, da so ravno tisti ljudje, kiso po svojem temperamentu in po vsej svoji duševni dispoziciji najbolj agresivni proti drugim, sami silno občutljivi in razdražljivi, čim jim kedaj od družih strani vračajo kaj podobnega onemu, ker ti s te strani mečejo vsak hip na — druge!

Taki so — Nemci! Čim brezobznejši so proti drugim, tem občutljivejši so, če je kdo drugi postal tudi malo brezobziren nasproti njim!

In kako malenkosten je bil dogodek v Nancy-ju, izhajal iz uradnega francoskega poročila. V neki pivarni je prišlo o politični iz privatnih razlogov do prepirla med neko skupino Nemcev inozemcev in neko družbo francoskih domačinov. Ko so Nemci odšli na kolodvor, jim je sledilo kakih dvajset oseb, ne pa da bi bilo prišlo do kake take demonstracije, da bi bilo moralo redarstvo poseči vmes. Na kolodvoru so se podali Nemci v čakalnico. Tu se jim je pridružil par ponočnjakov, ki so se bili zatekli h kolodvorskemu bufetu, ki je po polnoči jedino pribežališče za ponočnjake v Nancyju. Ker so ti ponočnjaki Nemce nadlegovali, so se ti poslednji dali po enem železniških uslužbencev odvesti do vlaka. Ko je na to v čakalnici ostala družba uzrla par družih Nemcev, jim je zaklicala par (morda neprijetnih) besed. Prišlo je do malega spopada, v katerem so enemu Nemcev — zbili klobuk z glave. Ko je namestnik načelnika postaje začul hrup, je posegel vmes in je tudi ta dva Nemca odvel k vlaku. Ponočnjaki so jim sledili do tja. Ker pa so se vrata kupejev hitro zaprla, so ponočnjaki — odšli! Te demonstracije se ni udeležila nobena vojaška o s e b a. Kolodvorsko osebje je storilo vse, kar je moglo, v varstvo Nemcev, policijska sila pa je bila prešibka, da bi bila mogla preprečiti dogodek. Nobeden redarjev pa ni videl, da bi bili Nemce tepili.

Podali smo več posnetek iz tega uradnega poročila, da bodo videli čitatelji, kako malenkosten je bil ta dogodek — kakor se jih dogaja tudi pri nas vsak hip, ne da bi se zganila le ena policijska roka. Par besed, malo prerekanja in pa klobuk je odletel z ene nemške glave...! To je bilo vse! In radi tega vsega, ki ni bilo faktično nič, tolik hrup med Nemci in krik, kakor da je bilo globoko žaljeno vse plemenito — Nemec je, kakor znano, vedno plemeniti tudi tedaj, kadar razgraja in počenja nespodobnosti — nemško plemo, kakor da je to dogodek, ki zahteva nemudnega zadoščenja; ako ne, pa... Da, da, nemški žurnalisti so v svetem ogorčenju pomakali v tinitike svoje — čopiče, s katerimi so v najcnejih barvah slikali oblak, ki da se je razgrnil na političnem obzorju in zatemnil vso evropsko konstelacijo. Dogodku v Nancyju so dajali pomen pravega casus belli — vzroka eventualnemu krvavemu spopadu med Francijo in Nemčijo. To neznansko pretiravanje je res značilno za nemško dušo. Skoro bi človek menil, da gleda patološko pojavo. Kakovo kričeče nerazmerje je tu med veličino, ali malenkostjo dogodka in med veličino posledic, s katerimi so Nemci grozili!!

Nu stvar je že poravnana po želji — Nemcev. Je pač Francoz etično visoko nad Nemcem in ima kulturo srca, kakoršnje Nemcu absolutno nedostaja. Sicer ne bi bil Nemec tak, kakoršen je. Francoska vlada je odstavila oba policijska agenta, ki sta se nahajala na kolodvoru, a oba policijska komisarja bosta premeščena. Istotako pojde prefekt departementa Meurthe-et-Moselle na drugo mesto.

Sedaj je potolažena tista plemenita nemška duša. Francozi so se pokazali — lahko rečemo to — v pretrani korektnosti; vzlic temu pa bodo tisti Nemci, ki celo v časih take težke evropske krize, ko je ves položaj kakor sodček smodnika, da more vsaka mala iskrica povzročiti strašno eksplozijo — bodo ti Nemci nadalje kričali, da je Francija permanentna nevarnost za evropski mir. V tako hudih in resnih časih, v časih največjega razburjenja, ko evropski narodi v

skrajni nervoznosti in s strahom pričakuje dogodkov naslednjega dne, maha jo ti sinovi nemškega edelvolka z bakljo okoli sodčka s smodnikom. To je frivočno brezvestno — znak pomanjkanja vsacega čuta, vsake kulture srca.

Ponašajo se, da so narod mislecev, bahajo se s svojo visoko kulturo uma, ali srca ni v njih — s čutom pravičnosti. Te ne poznajo oni. Sicer ne bi bili strogi samo proti drugim, ampak tudi proti sebi! Te strogosti pa ne poznajo. Silno občutljivi za vsako najmanjšo neprijetnost, ne poznajo niti najelementarnejše obzirnosti do drugih. Niti proti avstrijskim delavcem ne poznajo v Nemčiji obzirnosti. In če se v Avstriji oglašajo rekrutacije, odgovarjajo iz Nemčije na kratko in klinčno: To so naše notranje stvari, v katere se ne sme vmešavati nikdo! Kamo-li, da bi kedaj čuli od tam gori iz rajha kako dobro besedo v pomirjenju, da niti ne govorimo o kakem zadoščenju...

In to v zvezi našemu tesnemu zavezništvu z Nemčijo, ki nas utegne dovesti do tega, da bodo isti slovanski delavci morali ponesti svoje kosti v krvavi ples za korist — Nemčije!

Pa saj imamo še bolj kričečih izgledov na naših domačih tleh v naši Avstriji. Nemci na Dunaju in po raznih nemških mestih na Češkem zapirajo šole lastnim sodržavljanom družini narodnosti, jim kratijo celo božjo službo, jih insultirajo po svojih listih, jim demolicirajo družbene domove, upirajo proti njim najbolj divjaške demonstracije, napadajo z brahijalno silo slovanske družbe po ulicah, razbijajo slovanske glave, pljuvajo na slovanske žene, terorizirajo z najbrutalnejšim nasiljem slovanskega odvisnega siromaka k izdajstvu na svoji lastni krvi, in vse to, ne da bi imel kedaj le en sam izmed odgovornih faktorjev nemškega javnega življenja vsaj toliko vesti, da bi izrekel le najrahlje grajo na takih divjaštvih, na kako zadoščenje seveda ni niti misliti. Pa ga ni bilo doslej tudi nobenega avstrijskega birokrata, ki bi mu govorili vest in njegova službena dolžnost, da treba dati zadoščenja tako krvavo žaljenim narodom, ki morajo — nota bene — doprinesati največje žrtve za državo (v kateri se nota bene bahajo le Nemci) in ki morajo — vsled vladajočega centralističnega sistema — doprinesati, da se središče države debeli. Narod na Dunaj svoje žulje, Nemci z Dunaja narodom — kamen!

Dočim ne sme nekažnjeno pasti niti en klobuk z nemške glave, niti v poznih nočnih urah ni na nemških tleh, pa nemške roke razbijajo slovanske glave na tleh, ki niso nemška, ampak skupna.

Ali mogotci na Dunaju bi mogli crpiti dragocen opomin iz tiste znane slovenske narodne pesmi, ki peva: Kam pa to pride, kam to gre, kam to gre ?!

Za občinske volitve.

Na kvintale ljubezni — pod vplivom volitev.

Velikanske izpremembe se vrše pod vplivom bližajočih se občinskih volitev. Prej tuleči volkovi so danes pohlevna jagnjeta, prej strupeni gadje so sedaj prilizljeno se mučajoče mačice. Tako zelo so se izpremenili v kratkem času dveh mesecev, odkar so razpisane občinske volitve, naši gospodje socijalni demokratje.

Koliko je vendar še temu, kar se je čul na vseh socijalnodemokratskih volilskih shodih krik o kmetu, največjem izkoriščevalcu delavca, največjem sovražniku mestnega prebivalstva, o kmetu-oderuhu, ki zahteva za svoje pridelke tako nesramno visoke cene, da mora delavstvo zaradi teh cen trpeti lakoto, ker jih ne more več zmagovati, itd. itd.!

Tako so govorili socijalni demokratje še prav pred kratkim, seveda tedaj, ko še niso bile razpisane občinske volitve, ko še ni bilo treba misliti na to, da imajo tudi kmetje v tržaški občini volilno pravico. Toda, kako vse drugače pa govorijo socijalni demokratje sedaj! Naj le navedemo par stavkov iz onega govora na socijalnodemokratskem strankinem shodu, s katerim smo se bavili že nekoličkrat. Evo jih:

„Tržaška občina ni samo mestna občina, ona nima upravljati le imetje mestnega prebivalstva, ne štiti samo interesov tega prebivalstva. V področje tržaške občine spadajo poleg predmestnih tudi bolj oddaljene kmetijske vasice. Delo, ki ga vrše na deželi kmetkemu prebivalstvu samostojne kmetijske občine, bi ga morala vršiti pri nas naša tržaška občina. Na žalost pa moramo konstatirati, da se za okoličanske kmete ne zanima nihče v oni meri, ki bi bila potrebna. Sika, ki nam jo nudi okolica, je sedaj žalostna. Proletarizacija okoličanskega kmeta je v polnem tiru.... Negovo imetje je njegovo le po imenu in še to le še nekaj časa. Res je pač, da obstoji napredek, bogastvo in razvoj naše občine v razvoju industrije in trgovine. Enako je pa tudi res, da naša občina ne bi smela zanemarjati okoličanskega kmeta. Vemo pač prav dobro, da se ne da prepričati proletarizacija kmetkega prebivalstva, vemo pa tudi, da bi se potem občinske dela dala znatno ublažiti mizerija, ki je nastopila po

po okolici, in vemo tudi, da bi bila občina dolžna varovati najvitalnejše koristi svojega okoličanskega prebivalstva.“

Ali niso to lepe, krasne besede! O da! In podpisujemo jih z obema rokama. Vse to je res in tudi mi ne želimo prav čisto nič drugega, nego da bi tržaška občina v polni meri vršila svojo dolžnost napram okoličanskim kmetom. Čudno pri vsej stvari pa je edino le to, da je ta topla, ta vroča ljubezen do okoličanskih kmetov poglaval tako bujno brstje v srcih socijalnih demokratov šele sedaj, tik pred občinskimi volitvami! Kedar se je pa prej kak socijalni demokrat pobrigal za križe in težave okoličanskega kmeta, tistega kmeta, kiga je imenoval lenuha, izkoriščevalca in oderuha, ki hoče z vsakim perescem radiča obogateti na škodo mestnega delavca? Sedaj pa kar naenkrat taka ljubezen in tako sočustvovanje in pomilovanje!

„Proletarizacija okoličanskega kmeta je v polnem tiru...!“ Kako obžalovalno se čujejo te besede in kako je govornik želel, da bi občina ublažila mizerijo, nastalo iz te proletarizacije! Tako sedaj, a kako prej? „Kmeta je treba proletarizirati!“ — To je bil vedno klic socijalnodemokratov. „Ko bo proletariziran, potem bo naš!“ — tako so vedno govorili in pisali. Zato, da bi se kmet posocijalnodemokratil, da bi pomnožil njihove vrste, za to so socijalni demokratje delali vselej in povsod na proletarizacijo kmeta, hoteč ga spraviti v gospodarsko pogojo, pripraviti ga ob gospodarsko samostojnost, dobro vedoč, da jim samostojen kmet, ki je na svoji zemlji svoj gospod, nikdar ne pojdene na njihovo laničnico. In ti ljudje pretakajo sedaj svoje krokodilje solze nad proletarizacijo našega okoličanskega kmeta, nad slabimi letinami in trtno ušjo, kar je krivo njegovemu obubožanju, se pritožujejo nad občino, da se ne briga zanj itd. itd., ko pa si v svoji dušni ničesar ne želebo, nego da bi čim prej vzel vrag vse samostojne kmete in da bi že jutri zaropotal boben nad zadnjim okoličanskim kmetom, ki bi postal posestnikom, češ, ker bi jo potem, ko bi bila proletarizirana tržaška okolica, lepo vteknili v svoj žep, ker bi potem ti okoličanski proletarci bili na pripravnem se testu, iz katerega bi si pekli socijalnodemokratski voditelji svojo pogačo!

Zakaj pa ti gospodje sodrugji dosedaj še niso nikjer pokazali svoje goreče ljubezni do okoličanskega kmeta? Če ga tako zelo ljubijo, zakaj pa niso z vso to velikansko, prekipevalno ljubeznijo podpirali vseh onih neštevilnih predlogov, ki so jih stavili naši okoličanski občinski svetovalci v mestnem svetu v korist okoličanskemu prebivalstvu? Morda bi se bilo tedaj več doseglo za okoličanskega kmeta, kakor pa se je tako, ko bi bili razni černivci in Puecherji odprli zavornice potokom svoje zgovornosti na to stran. Toda kedar se je razpravljalo o okoličanskih stvareh, gospodov sodrugov in njihove sedanje velike ljubezni do okoličanskega kmeta ni bilo.

Vzlic temu pa so socijalni demokratje v svoji hinavščini tako nesramni, da sedaj očitajo našim okoličanskim zastopnikom, da so popolnoma zanemarjali okoličane. „Okoličanski zastopniki se bodo morali spriznati z idejo, da niso poslani v mestni svet samo zato, da se bojujejo za narodne in jezikovne pravice Slovencev, marveč tudi zato, da zastopajo gospodarske in socijalne interese svojih okoličanskih volilcev, katere so dosedaj popolnoma zanemarili ali bolje rečeno, za katere niso imeli nobenega resnega smisla!“

Tisti, ki niso ne le nikdar s prstom zmignili v korist okoličanskemu prebivalstvu, temveč marsikaterikrat celo odločno nasprotovali zahtevam naših okoličanskih zastopnikov po občinski podpori okoličanskemu kmetovalstvu, tisti sedaj očitajo našim zastopnikom zanemarjanje njihovih dolžnosti napram okoličanskemu kmetovalstvu in celo nenakano norčevanje s koristmi svojih zastopancev.

Ne zdi se nam vredno, da bi odgovarjali na taka podla očitanja; pravimo edino le, da smo pričakovali v sedanjem volilnem boju marsičesa, toda da bi se stranka, ki hoče biti resna, v svojem lovu za okoličanskimi glasovi posluževala tako gnusnih sredstev, tako nesramne laži in tako podlega obrekovanja, kakor je ono tam zgoraj omenjeno, ne, kaj takega nismo pričakovali. V ostalem pa z ozirom na vse to popolnoma mirnega srca prepuščamo sodbo o tem okoličanskim volilcem, ki naj z glasovnico v roki razsodi, ali zaslužio več zaupanja tisti, ki so jih včeraj kleli, danes jim pa na kvintale ponujajo svojo ljubezen, ali pa tisti, ki se jim niso hodili sladakati in prilizovati, temveč so jim povedali marsikaterikrat tudi kako bridko resnico pošteno v obraz, a so pa zato tudi po svojih najboljših močeh pošteno delali zanje!

Volilni odseki v okolici

so naprošeni, da izročijo svoje reklamacije s potrebnimi dokumenti vred že tekom tega tedna v centralno reklamacijsko pisarno v Narodnem domu v Trstu.

Stopamo v predzadnji teden za reklamacije, a čaka nas še mnogo dela, ker treba urediti in dopolniti vso nabrano gradivo za zboljšanje volilnih list — radi tega rodoljubi požurite se!

Volilski sestanki v mestu.

Sestanek volilcev III. mestnega okraja se bo vršil danes, dne 23. t. m., ob 8 in pol v prostorih Tržaškega podpornega društva v ulici Torre bianca 41. Ker poteka že dne 28. t. m. rok za reklamacije, se vabijo vsi zavedni volilci, da se gotovo udeležijo tega zadnjega sestanka v reklamacijski dobi, da se prepričamo, ali so vsi naši volilci vpisani ali ne. Volilci! ne zamudite te najvažnejše predpriprave za bodoče volitve!

Domače vesti.

Deželni zbor tržaški ima svojo VII. sejo v četrtek, dne 24. t. m. ob 7 zvečer. Dnešni red: 1. Čitanje zapisnika VI. seje. 2. Volitev enega člana iz enega namestnika v prizivno komisijo za odmero osebne dohodarine. 3. Nadaljevanje razprave o zakonski predlogi na izpremembo § 98 mestnega statuta. Za sklepanje o 3. točki dnevnega reda je treba kvalificirane večine.

Adria Heil! Pod tem naslovom je neki nemški šmok pisal dunajskemu listu „Die Zeit“ vprašanje: kje bi v bližini Trsta našel sobo za osem dni. Zahteva nemško kuhinjo — laško postrežbo in se zavaruje proti temu, da bi se mu svetovalo Slovana kot najemodajalca!

Mi menimo, da bita nemški šmok najboljši izhajal pri Sv. Ivanu na Brandedžiji, kjer združijo ljudi, ki jim je v „gorjem nadstropju“ nekaj v neredu ali pa v hotelu Treves!

Naši Lahi so tudi, tu pa tam, norčiči, ali taci neumnosti vendar ne delajo! To znajo le naduti sinovi herrnvolka.

Madjarska past. Prejeli smo: Skoraj bo 30 let, odkar se zanimam za politiko; in vsem tem času nisem vedel, da izhaja v Medmuru že 30 let madjarski listič pod imenom „Muraköz“ na prvi strani in pod imenom „Medjimurje“ na štirih straneh!

Ta listič je pisan v madjarskem duhu in ga gotovo madjarska vlada podpira. Jezik mu je madjarski in nekaka slovensko-hrvatska mešanica.

Vsaj, kolikor sem mogel razumeti iz 16 številke, ki sem jo imel v rokah, je to nekak bratec ljubljanskega „Domačina“. Kako Madjari pačijo slovensko-hrvatski jezik, naj služi v dokaz sledeči oglas iz „Muraköza“: „Na Felsőmihályfalvi pokraj cirkve, pri Videcz Josefu se jeden dobro premeten štuncun s opremo, dve sohe, hujaja! i komu spadajući stan radi obiteljske okolnosti odmah vun iznava“. Le sovražnik more podpirati tako spako in gotovo je, da je to past, ki jo Madjari nastavljajo nezavednim in nevednim slovenskim Medjimurcem, da bi jih še bolj poneumili ter napravili iz njih odpadnike, oziroma janičarje, ki naj bi pomagali Madjarom zatirati brate Slovence!

Prva delitev Poljske. Prolog velike poljske tragedije: propada svobode in neodvisnosti kraljevine Poljske, je bil dovršen že pred 19. aprilom 1772. Začel je z otvoritvijo kongresa za prvo delitev Poljske, ki sta se ga, razun Rusije, udeležili tudi Prusija in Avstrija. Kongres je v resnici trajal od 19. aprila do 5. avgusta. Tega dne je bil podpisan končni dogovor med temi tremi vlastmi in dovršena je bila — prva amputacija Poljske. Avstrija je dobila vzhodno Galicijo in Vladimirjo, Rusija litvinske kraje, a Prusija takozvano prusko Poljsko brez Gdanskega in Toruna. S to delitvijo je bila Poljska zmanjšana za pet milijonov prebivalcev. Ali konec prvega dejanja te pretrepljive drame poljskega naroda je padel v aprilu 1773, ko je sam odbor kraljevine Poljske privolil v delitev. Tretja in poslednja delitev Poljske je bila izvršena v januarju l. 1796.

Kaj pa to? Poročajo nam: V ponedeljek dne 21. t. m. okolo 9 zvečer je bilo v gostilni, nahajajoči se na ogli ulic Chiozza - Torro, veliko zborovanje občinskih slug.

Nad trideset jih je bilo in kot nekak glavar je bil med njimi Vidau Justek, poljski čuvaj iz Banov! Navadno se ti ljudje shajajo prvi dan meseca, ko prihajajo po plačo. Ker pa je bilo to zborovanje dne 21 in pred volitvami, bi bilo dobro poizvedeti, kaj je ta štab sklepal!

Justek je navadno velik narodnjak tedaj, ko česa potrebuje od Slovencev; je pa tudi on med tistimi, ki so podpisali prošnjo za laško šolo na Opčinah! Naši okoličani so s tem opozorjeni in pazijo naj na posamezne ali kombinirane mahinacije od strani občinskih slug!

Visoko odlikovanje aviatika Widmerja. Za svoj polet v Italijo je bil tržaški aviatik Widmer odlikovan z najvišjim odlikovanjem, ki ga more oddati — republika San Marino. Veliki svet republike mu je podelil kolajno za zasluge prvega razreda s

trakom. — Republika San Marino meri 59 štirijskih kilometrov in šteje okrog 10.000 prebivalcev. Glavno mesto San Marino ima nekaj nad 2000 prebivalcev. Ker so hoteli izročiti Widmerju še posebno darilo, zlato spominsko kolajno, so razpisali nabiranje tozadevnih prispevkov po vsej — državi.

Statistika Sokolstva za leto 1911. Je izšla ravno. V leto 1911. je bilo 1053 sokolskih društev, v letu 1910. pa 945. Prirastek znaša 108 novih društev. Število možkih članov je znašalo 89.229, v letu 1910. pa 80.492. Prirastek: 8737. Ženskih članov je bilo v letu 1911. 17.184. Prirastek 2563. — Skupno število članov je znašalo 106.377. Napram letu 1910. 11.300 več.

Tržaška pekovska zadruga bo imela svoj redni občni zbor dne 24. aprila 1913. ob 4.30 popoldne v dvorani Glasuše Carducci št. 20. I. nadstropje. — Ako ne bi bilo ob določeni uri navzočih zadostno število članov, se bo vršilo drugo zborovanje uro pozneje ob vsakem številu došlih članov.

Izlet priredi Trgovsko izobraževalno društvo v nedeljo 27. t. m. na Artviže in v Škocjan, kjer si izletniki ogledajo krasoto podzemnega sveta, na kar odidejo v Divačo in od tam z vlakom v Trst. Izlet obeta biti jako zabaven in se je priglasilo do sedaj že mnogo izletnikov. Člane in prijatelje vabimo, da se ga istotako udeležijo ter javijo udeležbo slugi „Trg. izob. društva“, ul. Sv. Frančiška št. 2. Za obed je položiti 1 K jamčevine. Odhod v nedeljo zjutraj z dr. kolodvora ob 7.37.

Predavanje o vinogradništvu v Škedaču priredi „Kmetijska družba za Trst in okolico“ v soboto, dne 28. t. m. ob 8 zvečer v prostorih Gospodarsko-konsumnega društva.

„Narod naš dokazuje hrani...“ Korško slovensko akademsko in učiteljsko društvo „Gorotan“ je založilo v prid svojih kulturnih težnjah lične razglednice s starodavnim volvodskim prestolom na Gospodarskem polju, ki živo priča o prešlih srečnejših in slavnostnih dneh naših pradedov, ko so v svojem rodnem jeziku in častiteljivih šegah umeščevali svoje vladarje.

Prodajo teh mičnih razglednic je prevzela iz prijaznosti tukajšnja knjigarna g. Gorenjca in je želeli, da vsak zavedni Slovenec z odjemom teh razglednic gmotno pomore temu za življenje in razvoj korških Slovencev prepotrebemu in važnemu društvu.

Zatvoritev dvornega poštnega urada v Miramaru. Vsled odpotovanja nadvojvode Franca Ferdinanda in spremstva iz grada Miramar, se je zatvoril c. kr. dvorni poštni urad Miramar z včerajšnjim dnem.

„Baron Bruck“. — Pri Sv. Roku so včeraj spustili v morje novi Lloydov brzojarnik „Baron Bruck“, ki mu je pri splavljenju kumovala baronica Bruck.

Opozarjamo sl. občinstvo na otroško veselico, ki bo v nedeljo dne 27. t. m. ob 5 pop. v dvorani „Konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu. Dolžnost vsakogar je, da pride, če mu je le mogoče k tej priložnosti, kajti čisti dobiček je namenjen šentjakobski podružnici CMD, ki si je nadela težavno nalogo, da je sama ustanovila in tudi sama vzdržuje otroški vrtec, ki najlepše uspeva.

Šentjakobška podružnica CMD. V nedeljo, dne 20. t. m. se je vršil občni zbor šentjakobške podružnice CMD. Predsednik, g. Jos. Sorn, je otvoril ob 10 popoldne ob nabito polni dvorani otroškega vrtca občni zbor, naglasivši, da ni videl še toliko udeležbe na podružničnih občnih zbiorih. To je znamenje, da zna šentjakobsko občinstvo prav dobro ceniti podružnično delo na dve strani, to je za glavno družbo v Ljubljani, kolikor tudi za lastni otroški vrtec. Upa, da bo sl. občinstvo vedelo še posebno upoštevati veliki trud podružničnega odbora in gospice vrinarice, ki priredi prihodnjo nedeljo v dvorani „Del. kons. društva“ otroško veselico z raznimi nastopi. Ravno pri nastopih naših malčkov vidimo napredek.

Tajnik g. Avgust Trojanšek, je podal zelo lepo in obširno poročilo, ki ga priložimo v celoti. Najbolj povoljno poročilo je pa podal blagajnik, g. Jakob Merhar, ki je omenil, da je imela podružnica čez 8000 prometa. Pri tej točki so se oglašali razni govorniki, med njimi g. dr. Merhar, gosp. Fr. Štrancar in drugi, pozivljajoč, da naj vsi šentjakobčani store svojo dolžnost s tem, da redno podpirajo podružnično blagajno. Posebno so pozivljali matere, da prispevajo redno za otroški vrtec, ki ima mnogo, mnogo stroškov.

V odbor so bili z vzklikom izvoljeni sledeči gg.: Josip Sorn predsednik, Jakob Merhar, Avg. Trojanšek, Edvard Dobrila, A. Stuga, Josip Durak, I. Volarič, Milka Sirok, Ljudmila Lapajne in Jelka Rapotec, odborniki in odbornice, ter Ivo Bolonič, Fran. Štrancar in Anton Požar pregledovalci računov. — Za skupščino CMD se prepušči volitev treh delegatov prihodnjemu odboru.

Pri slučajnostih se je sprejela prošnja na glavno vodstvo CMD, ki naj bi prevzelo šolsko vrtnarico v svojo oskrbo, med tem ko bi podružnica oskrbovala vse tekoče zadeve otroškega vrtca.

Z navduševalnimi besedami je zaključil predsednik občni zbor, pozivljajoč navzoče, da podpirajo delo odborov, saj gre za njih in njihovih malih korist.

Konsumno društvo „Jadran“ je prejelo prvo diplomu za nabirane K 200 v družbenem nabiralniku. Dobre darovalce in pridne nabiralce in nabiralke moramo na tem mestu javno pohvaliti ter priporočati sl. občinstvu, da se prav pridno poslužuje nabiralnika, posebno sedaj ob poletnih veseljih vsak, ki zahaja v gostilno ali na vrt društva „Jadran“. Posebno se pa priporočamo društvenikom raznih društev, kakor „Ilirije“, „Viktor Parma“, „Pogrebno društvo“, „Godbenemu odseku NDO.“ in drugim, ki zahajajo v društvene prostore „Jadrana“.

Društvene vesti.

Ženska podružnica CMD v Trstu priredi svoj letni občni zbor v soboto, 3. maja zvečer. Po občnem zboru bo zanimivo predavanje o „Ženskem vprašanju“, katero je drage volje prevzel g. Tuma. Vabimo zato vljudno sl. občinstvo, posebno pa naše slovensko ženstvo, da se udeleži v velikem številu tega poučnega predavanja.

Šentjakobska podružnica CMD vabi na redno sejo jutri v četrtek ob 8.30 zvečer v društvenih prostorih Kjarbola Zg. št. 11.

Društvo babic ima danes, dne 23. t. m. ob 3 pop. izredni občni zbor v telovadnici mestne šole v ul. Giuseppe Gatterl št. 3.

Kmetijska družba za Trst in okolico naznanja gg. odbornikom, da ima jutri v četrtek ob 4 pop. v svojih prostorih odbo-rovo sejo.

Prvo primorsko vojaško veteransko društvo Cesar Franc Josip I. naznanja, da je umrl včeraj, 22. t. m., v tukajšnji mestni bolnišnici 82-letni Fran Kogler, ki je društveni član že od začetka njegovega obstoja. Pogreb se bo vršil danes ob 3 popoldne iz mrtvaške kapelice zgoraj imenovane bolnišnice. — Člani so uljudno naprošeni, da se mnogobrojno udeleže pogreba.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“. Jutri, četrtek, sestanek točno ob 8.30 zvečer. Prosiljo se vsi v Trstu se nahajajoči člani, da se tega sestanka gotovo udeleže. — Med drugimi se bo razpravljalo o predmetu: „Različni načini poslovanja ljudskih knjižnic“. Referent tov. Gaberščik.

Slovensko gledališče.

K benefici g. Toplaka-Remetinskega.

V četrtek 24. t. m. zvečer uprizore na našem odru lepo delo poljskega dramatika Przybyszewskega dramo

„ZLATO RUNO“.

ki si jo je izbral gosp. Toplak za svoj častni in benefični večer.

To delo znamenitega poljskega dramatika je zaslovelo po vsem svetu in je res vredno, da se občinstvo z njim seznani, tem bolj, ko je Przybyszewski dandanes ena izmed najinteresantnejših prikazni v svetovni literaturi.

G. Toplak, eden izmed najboljših in najdelavnejših moči v tej sezoni, zasluži zares, da ga občinstvo počasti z obilnim obiskom.

V nedeljo, 27. t. m., ob 4 popoldne se poje predposlednjikrat na našem odru prekrasno uspela opera B. Smetane

„PRODANA NEVESTA“.

Ta opera je, kakor povsod drugod, kjer se je izvajala, dosegla tudi pri nas veliki uspeh, in kakor nam poročajo iz Prage, povabljeno je narodno gledališče, naj to opero poje v samem Parizu, kjer jo gotovo čaka velik triumf. Ta krasna opera se izvaja na našem odru z uspehom, ki ga tudi naši sosede Italijani priznavajo.

Vse tri glavne vloge so v rokah odličnih pevcev umetnikov iz Ljubljane in tudi naš domači ensemble izvršuje svojo nalogo častno. Torej umetniško delo, dostojno velikega češkega umetnika, je našlo tudi med tržaškimi Slovenci popolnega razumevanja in spontani aplavzi na odprti sceni pričajo jasno dovolj, da je občinstvo frapirano. Nedeljska predstava je namenjena našim rojakom iz okolice, s Krasa in iz Istre. Kdor le more, naj uporabi priliko, da si v nedeljo popoldne ogleda slovenski umotvor genijalnega češkega mojstra. Vodstvo gledališča je umevajoč svojo kulturno nalogo, stavilo to opero že kakor tretjo predstavo popoldne.

Na občinstvu iz okolice je torej, da z obilnim obiskom dokaže, da ljubi umetnost, posebno še, ko je ta umetnost slovenska. Na pragu romanske kulture se pojavlja nova, mlajša slovenska umetnost, ki se jej klanjajo tudi drugorodci. Cene so znatno znižane, da je s tem omogočen obisk vsakomur,

1. majnika bo časten večer kapelnika g. Poliča z opero

„Prodana nevesta“.

Sezona se zaključuje s poslovnim večerom g. Rajnerja, ki nastopi v eni njegovih najboljših ulog v komediji

„Katakombe“.

Nar. del. organizacija.

Odborniki skupin in zaupniki NDO so vabljeni na sestanek, ki bo v četrtek ob 7.30 zvečer v društveni dvorani, ulica Sv. Frančiška št. 2.

Zidarska skupina NDO. Danes, v sredo, ob 5 in pol popoldne odborova seja. Ker je stvar važna, naj se je udeleže vsi odborniki.

Govorniška šola NDO v petek ob 8 zvečer govorniška šola NDO.

Slovensko delavstvo v Trstu. Blizu se 1. majnik. Treba nam bo manifestirati za svoje človeške pravice. Pripravite se!

Deputacija pri ravnateljstvu čistilnice petroleja. V imenu NDO sta intervenirala včeraj pri ravnateljstvu čistilnice petroleja strokovna tajnika Brandner in Mrak, in sicer v svrhu zboljšanja razmer delavstva omenjene tovarne. O izidu intervencije se bo poročalo na shodu, ki se bo vršil v nedeljo popoldne.

Vesti iz Goriške.

Slavnemu c. kr. poštному ravnateljstvu na znanje. Iz Silvnega pri Nabrežini: V četrtek „Edinosti“ smo čitali notico, tikajočo se nerednega dostavljanja pošte v Trstu; a da ne bo slavno c. kr. poštno ravnateljstvo morda mislilo, da se dogajajo le v Trstu nerednosti v dostavljanju poštne pošte, naj blagovoli vzeti na znanje sledeče, ki se dogaja že par mesecev v neposredni bližini Trsta, v Silvnem.

Pred leti nam je dalo poštno ravnateljstvo v našo vas nabiralnico, ki je redno poslovala štirikrat v tednu s pošto v Nabrežini v čbčo zadovoljnost. Tako je bilo do 1. februarja t. l.

Iz nam nerazumljivih vzrokov pa nam je rečeno ravnateljstvo z omenjenim dnevom odvzelo nabiralnico in jo postavilo v Šempolaj, češ, da bo tam nabiralnica v zvezi z komensko vozno pošto štirikrat na dan.

Mi nimamo nič proti ugodnejšim vezem; toliko pa vemo, da bi moralo poštno ravnateljstvo poprej, nego je našo nabiralnico odzelo, ukreniti potrebno, za redno nadaljnjo poslovanje. Tega pa ravnateljstvo ni ukrenilo.

Posledica temu je, da ležijo naše dopisnice, pisma, navadna in priporočena, in časopisi po cele tedne v Šempolaju, in kadar se jih je preveč nabralo, jih odpeljejo zopet v Nabrežino. Časopisi, ki bi jih bili morali dobiti že prošli petek, soboto t. l. 11—12 t. m., ležijo še sedaj zaprašeni v Šempolaju, ali pa na pošti v Nabrežini.

Kako mora biti pa šele s pismi, to si lahko misli vsakdo. Le par slučajev: Iz Trsta pišejo, da je ud neke družine nevarno bolan — pismo pa je prišlo po dobroti naslovljencu v roke, ko je bil dotični bolnik — že tri dni pod zemljo. Neki posestnik je šel po svojem opravilu k sodniji v Komen; a debelo je pogledal, ko ga je sodnik vprašal zakaj se ni odzval uradnemu povabilu, ki mu je bilo tega dne... poslano — v resnici pa priporočena povabila še danes ni.

Umevno je torej, koliko neprimlik in koliko škode povzroča slabo in nezadostno dostavljanje pošte. Pri nas je pa isto daleč pod ničlo, kajti nimamo nobenega pismonoše in človek mora slutiti, da ima pismo na pošti, da pošlje potem na svoje troške ponje. Občina čaka, da poštno ravnateljstvo ukrene potrebno, ko nam je že odvzelo nabiralnico; seveda, zaradi kapric naj trpimo vsi!

Zahtevamo, da slavno c. kr. poštno ravnateljstvo stvar nemudoma uredi v našo zadovoljnost; — potrpežljivost je pri kraju.

Slovenci smo tudi v Avstriji, in poznajo nas pri vseh možnih davkih. Vsaj najprimitivnejših dobrot moderne urejene države naj bi nam ne kratili za tolike žrtve.

Iz Berij pri Gorjanskem. Tudi pri nas imamo svoj šolski škandal. Minulo je že več let, odkar prosimo za ljudsko šolo. Število otrok, godnih za šolo, je večje, nego

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na javni dražbi, ki se bo vršila danes 23. t. m., od 9 do 12 dopoldne, se bo prodajalo:

pisalni stroji „Remington“, Underwood, Monarch in Adler, zlate verižice, prstani in uhani, omare, omare za knjige, postelje, podnožniki, zrcala, slike, mize, peči, popolna kopalnica s plinovo kurjavo, obešalniki, pult, stoli, zagrinjalniki z zagrinjali, kanape, naslajči, majhna železna blagajna, razna rabljena obleka in perilo za moške in ženske.

ALOJZI TAVČAR-DUTOVLJE

avtorizirano stavbno in kamnoseško podjetje

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune, cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga monumentalna dela. Cene zmerne.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se posluži v edini slov. urarni in zlatarni

ALOJZIJA POVHA

Trst, ul. del Rivo 26 (Sv. Jakob).

Cene nizke. Bogata izber.



Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovjše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moko Združ. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usode se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavlj: ALBERTO FINZI, Trst.

Dr. Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ul. San Lazzaro št. 17, I.

(Palazzo Diana)

Za cerkvijo Sv. Antona novega.

Sprejema od 12. do 1. in od 5^h do 6^h pop.



Anton Zerjal - Trst

priporoča svoje

trgovine jestvin

ulica Commerciale 18, s podružnico ulica Istria 66. (Carbola zgornja). - Prodaja se žito, oves, koruza in raznovrstne otrobi ter moka tudi na debelo.

POZOR! Svoji k svojim!
VINKO TERČON priporoča slavnemu občinstvu svojo na novo odprto

pekarno

v Trstu, ulica del Bosco 18

(prej F. PIRMAN)

Prodaja se svež kruh 3-4 krat na dan raznih sladčic, biškotov in liherjev te najfinije moke 7 t. d.

Oglase, poslana, osmrtnice in vsakršne razglasna ali reklamna naznanila je pošiljati le „Inseratnemu oddelku Edinosti“

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON

TRST

št. 1085.

ul. della Zonta št. 7. I.

1905

Prva slovenska mirodilnica

v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori 18, v bližini gostilne NDO, Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumija, sveč, mila, parfumov, mineralnih vod itd.

Izvršujejo se pošiljke petroleja v originalnih posodah in drugo.

Pristno brnsko sukno

pomladna in poletna sezona 1913.

Odresek 3'10 m dolg 1 odresek 7 kron
za kompl. moško obl. 1 odresek 10 kron
1 odresek 15 kron
(suknja, telovnik, blache) 1 odresek 17 kron
+++ s a m o +++ 1 odresek 20 kron

Odresek za črno salonsko obleko 20 K kakor tudi blago za površnike, turistične lodne, svil. kamgarne, blago za damske obleke itd. pošilja po tovarniških cenah kot resna in solidna, najboljše znana tovarniška zaloga sukna

Siegel - Imhof - Brno (Moravsko)

Vzorci gratis in franko.

Ugodnosti privatni odjemalcev, če naročijo sukna naravnost pri tvrdki Siegel - Imhof na tovarniškem mestu so znane. Stalne, nizke cene. Velik izbor. Uzorna, pazljiva postrežba tudi malih naročil v popolnoma svežem blagu.

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjeta) Corso št. 36.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure. DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Trgovci, peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljše sloves. Narodnjaki! naročajte pri domači tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. - Priporočam J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.

Je zahteva zakon, in ki morajo v šolo nad 4 kilometre daljave. Take dolge poti delujejo zelo neugodno na vzgojo in glede uspeha šolskega pouka. Meljotoma si privajajo več slabega, nego dobrega, in česar so se naučili v šoli, se izgubljajo na potu. Zakon zahteva, da morajo otroci v šolo, in se ne meniti za nevarnosti vremenskih razmer. Kolikokrat se dogaja, da si otroci ob slabih vremenskih nakopljajo kako bolezen! A kdo trpi na tem. Po dolgih prošnjah smo dobili obvestilo, naj si šolo samo zgradimo, a učitelja da nam da šolski svet. Zopet krivica. Čemu pa plačujemo doklade v šolske namene? Kompetentni faktorji naj bi zahtevali od nas primerne prispevke, ne pa da nam ključijo na kratko: če hočete imeti šolo, napravite si jo sami!!

Kompromis med italijanskimi liberalci in klerikalci za deželnozbornske volitve je šel po vodi. Precej časa so se dogovarjali, ali vse se je razbilo. Italijanska ljudska stranka bo imela v četrtlet zopet zborovanje v Gradišču. Razbitje kompromisa se suče najbrže okoli vprašanja, kdo bo deželni glavar? Italijanski klerikalci bi radi imeli glavarja iz svoje srede.

Socijalni demokratje v Gorici bodo praznovali letos prvi majnik v gostilni „Alfa bella veduta“ tik južnega kolodvora.

Italijanski tihotapec A. Šleusero je dobil pred sodiščem v Gorici kazen šestmesečne težke ječe, ker je žalil finančne stražnike, ko so ga ob meji aretirali in jih suval, ter se jim zoperstavil.

Na binkoštno nedeljo bo imelo v Gorici društvo kmetijskih učiteljev iz južnih avstrijskih kronovin svoj ustanovni občni zbor.

V Gorico se vrača neka Marija Pin iz Tržiča, dasi je izgnana iz mesta in je bila že opetovano kaznovana, in sicer prav občutno, ker se zopet in zopet vrača v Gorico. Sedaj so jo zopet aretirali in čaka jo občutna kazna. Ali pomagalo ne bo nič; čez nekaj časa se zopet povrne.

Na desnem kolenu je dobil nevarno rano neki Anton Križanič iz Trsta, privatni uradnik. Prenesli so ga v bolnišnico.

Grad na Vogrskem v Vipavski dolini kupljen za šolo. Grad „Ungersbach“, last g. Rubbia, je kupil gorški okrajni šolski svet za šolo. Dal je 35.006 K za poslopje, park in drugo zemljišče.

Vreme v Gorici je nestalno. Toplote ni, zlasti ne, ker je vetro. Tudi je skoro večji del dneva oblačno. Lani je bilo proti koncu aprila v Gorici občutno mrzlo, da socialisti niso mogli imeti svojega delavskega praznika na planem.

Samomori kar po vrsti. V Soči pri Gorici skačejo kar po vrsti: teden za tedom čujemo, da se je zagnal v Sočine valove kak človek, sedaj mlad, sedaj star. V Gorici so pokopali mlado gospico, 22letno Frido Rolet, ki je šla po smrt v Sočo. Lepa, mlada je bila, hči uglednega nemškega industrijalca Roleta v Lokavcu pri Ajdovščini. Imela je napraviti letos zrelostni izpit na ženskem učiteljskem v Gorici. O vzroku smrti se govori to in ono; pravijo tudi, da bi se bila bala zrelostnega izpita.

Iz Gabrij Ker ni nikdar glasu iz naše občine, radi tega ne smete misliti, da je pri nas vse v najlepšem redu in da živimo v najprijaznejših razmerah. Stvar pa je v resnici drugačna. Pri nas si vedno stojita na strani dve stranki: „liberalna“ in „klerikalna“. In nasprotstvo med obema strankama vpliva celo na — zvonjenje v zvoniku. Pred štirimi leti se je namreč zvon razbil in od tedaj ima zvonjenje, da človeka ušesa bole. „Klerikalna“ stranka bi hotela imeti vse tri zvonove nove, „liberalna“ — ki ima večino v občinskem zastopu — pa, da se nadomesti samo pokvarjeni zvon. Sklicuje se na sedanje kritične čase in silno pomanjkanje denarja, da ne bi bilo prav, da bi se nalagala občinarjem nova bremena in bi vsled tega zašla v zadrego, iz katere bi se ne mogla rešiti nikoli.

Vesti iz Istre.

Vprašanje pitne vode za Herpelje-Kozino. Iz Kozine: Svoječasno sem čital v nekem tržaškem časopisu ob priliki poseta ravnateljskega „Društva za mladino“, katero ima svoj lastni dom v bližnji bratski vasi Herpelje, dopis, v katerem pisec ne more prebrati zdravega našega kraškega podnebja, zdravega zraka (visočina nad morjem 500 metrov). Čudi se, da podjetne osebe ne ustvarijo konsorcija za izkoriščanje položaja s tem, da bi našemu okraju dali drugo lice z raznimi napravami, ki bi uspevala in vabila letoviščarje.

Toda, to je težavno delo, ker pri nas primanjkuje ravno onega, kar je neohodno potrebno v prvi vrsti: primanjkuje zdrave pitne vode! Dasi smo blizu Trsta (vlak rabi od tam samo trideset ure), imamo danes v blaženem 20. stoletju le še zastarele vodnjake za dotok deževnice, ki pa seveda, ne ugaja tujcem. So pač navajeni na ugodnosti mestnih vodovodnih naprav.

Po ovinkih pa se sedaj širi glas, da namerava c. kr. železniško ministrstvo zgra-

dit v bližnjem Klanecu novo zbirališče za vodo za lokomotive, ki pa je nezdrava in nepltna, kajti nahaja se v njej vsakovrstnega mrčesa in nesnage. O tem sem se prepiral, ko sem svoječasnno slučajno videl na lastne oči vzorec vode, kakor jo morajo dnevno odpošiljati na ravnateljstvo državnih železnic v Trst. Jako bi me veselilo, ako bi dotični zdravnik, ki mu je poverjena naloga pre- in raziskovanja te vode, blagovolil uvaževati nastopno: za napravo omenjenega zbirališča ima železnica proračunjenih K 200.000 in to za nepitno (kajti pitno vodo dobiva tukajšnje postajno osebo posebej iz Rakitoviča). Za enako svoto ali kaj malenkostnega več bi pa železnica lahko dobivala zdravo pitno studenčno vodo iz bližnje vasi Rodik, ki bi obenem služila za postajo, bi koristila pri napravi vodovoda tudi našemu okraju. Posebno zadovoljivo bi bilo za vlak spremlja- loče osebo, ki mora sedaj v najhujši poletni vročini večkrat zavživati nesnažno vodo iz zbirališča! Druge ni — a sila kola lomi! Opozorjamo obenem merodajne kroge, posebno županstva občin Rodik, Materija in Ocizla-Klanec, naj se, dokler je še čas, zavzamejo za to stvar pri tozadevnih oblastih. Stopijo naj tudi v dotiko z gospodo poslanci, ki naj bi tudi storili prepotrebne korake pri c. kr. ministrstvu železnic v tem pogledu.

Vrli rodilski župan gospod Ivan Čeh se sicer nekoliko protivi tej ideji, ker se boji škode za vas Rodik, ako bi naše okrožje Kozina-Herpelje razpolagalo z izvršno zdravo vodo. Ali, kakor poznam tega uglednega moža, sem uverjen, da bo končno tudi podpiral dobro stvar, s čemer si pridobi hvaležnost vseh.

Volilski imeniki so na razpolago v glavnem volilnem lokalu v Narodnem domu in vseh volilnih lokalih, sedežih volilnih odborov in sicer:

Za okolišanske volilne okraje:
I. okraj: Sv. M. Magd. Spod.: „Konsumno društvo“ na Kolonkocu.
Sv. M. Magd. Zg.: „pri Tirolcu“.
Skedenj: „Gospodarsko društvo“.
II. okraj: Sv. Ivan: „Konsumno društvo“ (začasno).
Kolonja: „pri starem Matevžu“.
Lonjer: „Gostilna pri županu“.
Rocol: „Gospodarsko društvo“.
III. okraj: Rojan: „Konsumno društvo“.

Volilski imenik za Greto in Rojan je na razpolago volilcem pri znanem rodoljubu, gosp. Ant. Pečniku. Greta št. 19, in pri g. Aleksandru Furlanu (Zgoranja Greta št. 386) vsak četrtek in nedeljo popoldne.

Barkovlje: „Obrnijsko društvo“ (Nar. dom).

Opčine: „Konsumno društvo“, (ob delavnikih od 7 do 9, ob nedeljah in praznikih od 1 do 8 zvečer). Bane: „Konsumno društvo“.

Prosek: društveni prostori „Hajdriha“ in Sokola.

Bazovica: pri g. Andreju Grgiču hšt. 97.

Trebče: Gospodarsko društvo.

Sv. Križ: pri g. Ivanu Košuta hšt. 6.

Mali oglasi

Proda se hiša št. 880 in zemljišče Vetta Sciorola. Informacije daje Ivan Žigante, Buzet, Istra. 872

Veliko posestvo z vinogradi in veliko sadnega drevja, z dobro idočo gostilno se odda v najem ali tudi proda. Naslov pove ina. oddelek Edinosti pod „M. 871.“ 871

Pisarniškega vajenca sprejme tak j pisarna odvetnika dr. Feliksa Kovačiča, ulica S. Nicolò št. 4 869

Proda se obleka krem barve za dečka od 10 do 12 let za birmo. Naslov pove inzeratni oddelek Edinosti. 999

Proda se hiša s 4 prostori, kosom zemljišča, vodo, tramvajske postaje pri Sv. Ivanu K 7000.—. Obrniti se je v ul. Sv. Justa št. 11, vrata 14 od 12—2 ali 6—8. 874

Odda se sobica K 10.—, ulica Gaspare Gozzi št. 3, II. 13. 876

Odda se meblirana sobica, ul. Farneto št. 44, mezanin 20. 877

Hiša z zemljiščem pri Sv. Ivanu K 7400.—, hiša z 8 prostori v Rocolu K 12.000.—, dve hiši v Rocolu, novi, z vrtom K 15.000.—, se prodajo. Pojasnila ul. Barriera št. 4, vrata. 878

Priporočljive turdke.

Izpadle laze kupujem ter izdelujem vsakovrstna najmodernejša lasna dela. ANDREJ ROJIC, ul. Acquedotto 20. 1752

Knjigoveznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigoveznica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vsa knjigoveška preprosta in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1766

FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10, I. n.

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca Trst, ul. Olmo št. 12. 1736

... NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA v TRSTU ...
NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE
VLOGE NA KNIŽICE IN TEKOČI RAČUN
OBREŠTUJE S POLNIMI **4 1/2 - 4 3/4 - 5%**
PRODAJA SREČKE NA MALE MESEČNE OBROKE. — IZKAZE POŠILJA NA ZAHTEVO
POSOJA NA MENJICE IN VREDNOTE. — POSREĐUJE ZAVAROVANJA VSEM VRST.

Avtoriziran elektrotehniški mehanik
Vittorio Ban Trst, ulica delle Poste št. 9.
— Telefon št. 362/VIII. —
PREVZEMAJO SE INSTALACIJE
električnih luči, motorjev, električnih zvoncev, telefonov in strelovožov.
Bogata zaloga svetilk in mrežic najboljših znamk.
Oskrbovanje električne razsvetljave in zvoncev, dvigal, telefonov. — Poseben oddelek za popravila v precizijski mehaniki.

Nova zaloga
šip, posodja in kuhinjskih
potrebščin
Trst, Istrska cesta (Via dell'Istria) št. 67. (Čarbola Zgoranja — Via Ponziana).

Velika izbor za gostilne in krčme. Cene zmerne.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez
= vsake bolečine =
Dr. J. Čermák V. Tuscher
robozdravnik konces. zobni tehnik
— TRST —
ulica della Caserma št. 13, II. n.

ANTON SKERL - TRST
mehanik, zaprisežen izvedenec.

Trg Carlo Goldoni št. 10—11, Tel. 1734
Zastopnik raznih tovarn avtomobilov, motokoles itd. Generalni zastopnik tovarne avtomobilov „Ford“.
Zaloga avtomobilov, motokoles itd.
Napeljava in zaloga električnih zvončkov; prodaja gramofonov, ksenofonov in fonografov. Zaloga priprav za točenje piva. Lastna delavnica za popravilne živalnih strojev, koles, motokoles itd. — Velika zaloga pripadkov.
Velika centralna garaža, ulica del Bochi 16, vega ulica Bevetto
TELEFON 2247. — STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanaka)
AVTOMOBILI NA POSODO PO ZMERNI CENI.

TEODOR KORN
Trst, ul. Miramar št. 71
Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.
PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE
PO NIZKIH CENAH.
Delo dobro in zagemeno. —
Tel. 25-26. Poslovodja: Franjo Jenke.

TVRDKA
Francesco Bednar
TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST
je preložila svojo

trgovino šivalnih strojev
bicikljev in pridevkov z mehanično delavnico vred iz ulice Ponterosso št. 4
v ulico Campanile št. 19.

ZALOGA OBUVALA
in lastna delavnica
PAVEL VISINTINI
Trst, ul. G. Carducci 27.
Podružnica: ulica Riborgo št. 28.
Velika izbor moških in ženskih čevljev. Poprave se izvršujejo točno in solidno po zmerih cenah.

Franjo Stančič
Trst - ulica Media št. 17 - Trst
priporoča svojo

trgovino jestvin in kolonijalnega blaga
katera je vedno oskrbljena sa svežim in prvovrstnim blagom.

"Celeste Furlani"
Trst, ulica Belvedere št. 57
priporoča cenj. občinstvu svojo
trgovino jestvin in kolonijalnega blaga.
Blago je vedno sveže in cena jako zmerne. Postrežna tudi na dom.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dobroznano

trgovino jestvin
Antonija Mihelič
v Trstu, ul. Rojan št. 8
FRAN SLUGA.

Nova trgovina
Cesare Gentili
Trst, ul. Campanile 21
nasproti
srbsko-pravoslavni cerkvi.
Prispele so zadnje novosti
oblek za gospe in deklice
in bluz po cenah, kakor jih
še ni bilo v Trstu.
Ob priliki pomladanske sezone
prej nego kaj kupite, obiščite
ново trgovino
Cesare Gentili
Trst, ul. Campanile 21
nasproti
srbski pravoslavni cerkvi

Fran Malis
diploimiran krojač na učnem zavodu za pri-
rezavanje, dovoljenem od c. kr. nižavstr. nam.
TRST, ulica Tor S. Piero 4.
Krojačnica in zaloga sukna.
Obleke po zmernih cenah.
Uzorna in solidna izuršitev.

GOSTILNA N. D. O.
v Trstu, ulica Carradori št. 18
ki jo sedaj vodi g. HINKO VOŠIČ, se doni
vedno sveže pivo, prve vrste vino - teran,
gorka in mrzla jedila ob vsakem času.
Na razpolago več sob za prenočišče
po nizkih cenah. — Priporoča se za običen obisk.

Pozor! Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izberna kuhinja in budjejojiške pivo (nič glavobola). Zmerne cene. **Restavracija - Hôtel Balkan** (: Piazza : Caserma)